

Ny bedömningsmodell och nya bedömningsmatriser i årskurs 6

Från och med provet som ges under läsåret 2023–2024 i årskurs 6 införs en ny modell för provbetyg i de nationella proven i svenska och svenska som andraspråk. Den nya modellen har tagits fram som en följd av Skolverkets systemramverk för nationella prov och digitaliseringen av de nationella proven. Denna text syftar till att på ett sammanhängande sätt presentera och förklara den nya provbetygsmodellen och de förändringar den medför. I den information om den nya modellen som ges i provets tryckta lärmaterial finns även hänvisningar till denna webbttext.

Provbetygsmodellen

Den nya provbetygsmodellen innebär att delprovsresultat inte längre uttrycks med betyg utan i stället med poäng. För att ta fram ett provbetyg räknas delprovsresultaten ihop och summan omvandlas med hjälp av en provbetygsnyckel till ett provbetyg. Betyg ges alltså endast på det nationella provet som helhet. Anledningen till detta är att provbetyget ger en mer tillförlitlig information än ett delprovsresultat eftersom det bygger på en sammanvägning av flera prestationer.

I årskurs 6 motsvarar varje delprov en tredjedel av provbetyget. Nedan finns exempel på en provbetygsnyckel. Observera att gränserna för provbetyg är preliminära.

Provbetygsnyckel						
Summa delprovsresultat	0–15	16–26	27–33	34–44	45–50	51–54
Markera elevens provbetyg	F	E	D	C	B	A
						Elevens provbetyg

De nya bedömningsmatriserna för delprov A och C

Några förändringar som är gemensamma för delprov A och C berör bedömningsmatriserna. De viktigaste förändringarna sammanfattas här:

- **All tillgänglig information om elevens prestation tas med i sammanvägningen till ett provbetyg**
Vid tidigare helhetsbedömning fanns regeln att alla aspekter måste bedömas som minst ett E, C eller A för att prestationen som helhet skulle nå dessa betyg. Ett F i en enda aspekt ledde till F som helhet, även om andra aspekter bedömdes som E eller högre. På liknande sätt ledde ett E i en aspekt till att helhetsbedömningen inte kunde bli högre än D, även om flera aspekter bedömts som nivå C eller högre. I den nya bedömningsmodellen finns inte motsvarande regler. Varje aspektbedömning tas tillvara i sammanvägningen till ett provbetyg.
- **Ingen helhetsbedömning görs i delprov A och C**
I delprov A och C sker bedömningen som förut utifrån aspekter av elevens prestation. Helhetsbedömningen utgår och ersätts av den poäng som aspektbedömningen leder till. Vilken poäng en elev får framgår av delprovsnycklar. Nedan presenteras matriser och delprovsnycklar för respektive delprov.
- **Färre bedömningsbeslut för läraren**
Jämfört med de tidigare bedömningsmatriserna leder de nya matriserna till färre bedömningsbeslut för läraren, eftersom inte en separat helhetsbedömning görs.

Information om de tre delproven

Här presenteras viktiga förändringar om respektive delprov.

Delprov A: muntlig framställning

I delprov A kommer eleverna som tidigare att bedömas utifrån två moment: presentation och samtal. Varje moment bedöms separat utifrån en bedömningsmatris. Aspektbedömningen för varje moment omvandlas till en poäng, och dessa poäng räknas sedan ihop. Nedan presenteras ett exempel på en bedömningsmatris för momentet presentation i ämnet svenska. Det funktionella perspektiv som tidigare särskilt betonades i helhetsbedömningen är nu integrerat i aspekterna, genom användning av ord som *fungerar*, *anpassning* och *kontakt med publiken* samt *upprätthåller och för samtalet framåt*. Matriserna kommenteras utförligt i det tryckta lärarmaterialet. Nedan visas som ett exempel bedömningsmatrisen för delprov A, momentet A1, *Presentation*, svenska:

Moment A1: Presentation

Aspekter	F	E	C	A
Innehåll	☐	Eleven presenterar enkelt med i huvudsak fungerande innehåll utifrån det givna ämnet. ☐	Eleven presenterar utvecklat med fungerande innehåll utifrån det givna ämnet. ☐	Eleven presenterar välutvecklat med väl fungerande innehåll utifrån det givna ämnet. ☐
Struktur	☐	Eleven presenterar med i huvudsak fungerande huvuddel samt inledning och/eller avslutning. ☐	Eleven presenterar med fungerande huvuddel samt inledning och/eller avslutning. ☐	Eleven presenterar med väl fungerande huvuddel, inledning och avslutning. ☐
Språk	☐	Eleven använder ett i situationen i huvudsak fungerande språk. ☐	Eleven använder ett i situationen fungerande språk. ☐	Eleven använder ett i situationen väl fungerande språk. ☐
Framförande	☐	Eleven använder röst och kroppsspråk på ett i huvudsak fungerande sätt för att skapa kontakt med publiken. ☐	Eleven använder röst och kroppsspråk på ett fungerande sätt för att skapa kontakt med publiken. ☐	Eleven använder röst och kroppsspråk på ett väl fungerande sätt för att skapa kontakt med publiken. ☐

Delprovsnyckel A1	
Aspektbedömningar	Resultat
AAAA	9
AAAC	8
AAAE, AACC	7
AAAF, AACE, AAEE, ACCC, ACCE, CCCC	6
AACF, ACEE, CCCE	5
AAEF, ACCF, AEEE, CCEE	4
AAFF, ACEF, AEEF, CCCF, CCEF, CEEE, EEEE	3
ACFF, CEEF	2
AEEF, CCFF, EEEF	1
AFFF, CEFF, CFFF, EEFF, EFFF, FFFF	0

Lärarens bedömning omvandlas via en delprovsnyckel till ett delprovsresultat. Som exempel på en delprovsnyckel från delprov A presenteras delprovsnyckeln för momentet *Presentation*. Ordningen av aspektbedömningarna har i delprovsnyckeln ingen betydelse. I kombinationen AAAC kan alltså bedömningen C omfatta vilken aspekt som helst.

Delprov B: läsförståelse

Från och med provet som ges 2023–2024 ändras poängsättningen i delprov B så att varje godtagbart löst uppgift ger 1 poäng. Andelen flervalsuppgifter i delprovet ökar gradvis inför den kommande digitaliseringen av de nationella proven. Liksom i övriga delprov översätts elevens poäng på delprov B till ett delprovresultat med hjälp av en delprovsnöckel. Här visas en preliminär delprovsnöckel för delprov B. Observera att kravgränserna kan ändras mellan proven.

Delprovsnöckel B	
Provpoäng	Delprovresultat
41–42	18
40	17
38–39	16
36–37	15
35	14
33–34	13
31–32	12
29–30	11
26–28	10
24–25	9
21–23	8
19–20	7
16–18	6
15	5
13–14	4
12	3
10–11	2
8–9	1
0–7	0

Delprov C: skriftlig framställning

Delprov C innebär som tidigare att eleven löser två skrivuppgifter. De två skrivuppgifterna bedöms utifrån olika matriser, som var och en är uppdelad i fyra aspekter. Helhetsbedömningen har i tidigare bedömningsmodell fyllt funktionen att stärka bedömningens funktionella perspektiv genom att sammanfatta i vilken mån elevens text är anpassad till kommunikationssituationen. I delprov C har det funktionella perspektivet lyfts fram genom text om anpassning till texttyp, syfte, mottagare och situation. Vid omarbetningen till nya bedömningsmatriser har det funktionella perspektivet i stället integrerats i aspektbedömningen. Det framgår i aspekterna genom text om det i respektive aspekt finns *viss, relativt god* eller *god anpassning till kommunikationssituationen*.

Följande bedömningsmatris visas som exempel och gäller delprov C, sva, berättande text:

Bedömningsmatris för delprov C1: berättande text, årskurs 6 – svenska som andraspråk

Aspekter	F	E	C	A
INNEHÅLL	☐	<p>Textens innehåll har viss anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Texten har en begriplig handling, som är relevant i förhållande till uppgiften. – Texten innehåller enkla beskrivningar. 	<p>Textens innehåll har en relativt god anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Texten har en relativt tydlig handling, som är relevant i förhållande till uppgiften. – Texten innehåller utvecklade beskrivningar. 	<p>Textens innehåll har en god anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Texten har en tydlig handling, som är relevant i förhållande till uppgiften. – Texten har välutvecklade beskrivningar.
STRUKTUR	☐	<p>Textens struktur är i huvudsak fungerande med viss anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Textens uppbyggnad är i huvudsak fungerande. – Texten hålls samman på ett i huvudsak fungerande sätt. 	<p>Textens struktur är fungerande med relativt god anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Textens uppbyggnad är fungerande. – Texten hålls samman på ett fungerande sätt. 	<p>Textens struktur är väl fungerande med god anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Textens uppbyggnad är väl fungerande. – Texten hålls samman på ett väl fungerande sätt.
SPRÅK	Andraspråksdrag	<p>Textens språk har en i huvudsak fungerande anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ordvalet uppvisar viss variation. – Meningsbyggnaden är i huvudsak fungerande. – Tempusanvändningen är i huvudsak fungerande. 	<p>Textens språk har en fungerande anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ordvalet uppvisar viss variation. – Meningsbyggnaden är fungerande. – Tempusanvändningen är fungerande. 	<p>Textens språk har en väl fungerande anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ordvalet uppvisar viss variation. – Meningsbyggnaden är väl fungerande. – Tempusanvändningen är väl fungerande.
SKRIVREGLER		<p>I texten används grundläggande regler för stavning och skiljetecken med en i huvudsak fungerande anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stavningen är i huvudsak fungerande. – Stor/liten bokstav och skiljetecken används på ett i huvudsak fungerande sätt. 	<p>I texten används grundläggande regler för stavning och skiljetecken med en fungerande anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stavningen är fungerande. – Stor/liten bokstav och skiljetecken används på ett fungerande sätt. 	<p>I texten används grundläggande regler för stavning och skiljetecken med en väl fungerande anpassning till situationen. Detta innebär följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Stavningen är väl fungerande. – Stor/liten bokstav och skiljetecken används på ett väl fungerande sätt.

Aspektbedömningen omvandlas till ett delprovresultat uttryckt i poäng, på liknande sätt som för delprov A (samma typ av delprovsnöckel används).